

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ปัญหาของการวิจัย	7
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	8
ความสำคัญของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
กรอบแนวคิดของการวิจัย	12
นิยามศัพท์เฉพาะ	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน	20
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	20
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	22
หลักการบริหารงานวิชาการ	25
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	30
การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับ การให้ความเห็นการพัฒนา	
สาระหลักสูตรท้องถิ่น	31
การวางแผนงานวิชาการ	32
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	33
การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	33
การนิเทศการศึกษา	40
การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน	41
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	47
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา	48
การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้	49
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	49
การแนะแนวการศึกษา	52
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	53
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคลากร ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	54
การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา	55
การคัดเลือกหนังสือ-แบบเรียนเพื่อใช้ในโรงเรียน	56
การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	56
ประสิทธิผล	58
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการ	62
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ	62
หลักการบริหารสถานศึกษา	63
เทคนิคการบริหารงานของผู้บริหาร	64
หน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการ	65
กระบวนการบริหารงาน	66
โครงสร้างการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	บริบทการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
	สกลนคร เขต 1 70
	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 70
	โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 79
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 82
	งานวิจัยในประเทศ 82
	งานวิจัยต่างประเทศ 92
3	วิธีดำเนินการวิจัย 97
	ตอนที่ 1 การศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
	ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
	ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 97
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 97
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 102
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 105
	การวิเคราะห์ข้อมูล 106
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย 107
	ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ
	ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
	การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 108

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	111
การวิเคราะห์ข้อมูล	111
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	112
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	159
ความมุ่งหมายของการวิจัย	159
สมมติฐานของการวิจัย	160
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	161
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	161
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	162
สรุปผลการวิจัย	163
อภิปรายผลการวิจัย	168
ข้อเสนอแนะ	179
บรรณานุกรม	181
ภาคผนวก	189
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือการวิจัย	191
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ...	201
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และแนวทางพัฒนา	243

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลและผลการวิเคราะห์ ค่าอำนาจจำแนก	249
ประวัติย่อของผู้วิจัย	261

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การบริหารจัดการโดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 17 ศูนย์เครือข่าย	70
2	โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	72
3	โรงเรียน จำนวนผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จำแนกตามรายอำเภอ	72
4	กลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอและขนาดของโรงเรียน	99
5	ตัวอย่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	105
6	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	112
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวม	114
8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	115
9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการ	116
10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	117
11	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	118

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา	119
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน	120
14	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	121
15	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	122
16	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	123
17	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	124
18	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	125
19	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา	126
20	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น	127

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคลากร ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา 128
22	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 129
23	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา 130
24	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 131
25	ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ 132
26	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของ เชฟเฟ่ (Scheffe) 135
27	ผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 138

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
28	ผลการทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามอำเภอที่มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 140
29	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามอำเภอที่มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 143
30	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบ ครูงานวิชาการ และครูผู้สอน 148
31	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนา หรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 150
32	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา 151
33	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 152
34	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 153

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
35	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 154
36	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 155
37	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 156
38	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแนวทางการพัฒนาประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 157
39	ค่าอำนาจจำแนก และ ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ประสิทธิภาพการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 203

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	12
2 รูปแบบที่ 1 แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เริ่มจากการกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี	45
3 รูปแบบที่ 2 แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เริ่มจากการกำหนด ปัญหาสำคัญในท้องถิ่นหรือสิ่งที่นักเรียนสนใจ	46

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี